

onarılmamış her şeyi önüne katıp götürür, paramparça eder. Bir yumruk gibi emekçilerin sinesine oturan çaresizlik duygusu da gösteriyor ki **işçi sınıfı birlik ve dayanışma içinde olmadığı sürece fırtınalar karşısında savrulmaktan kurtulamaz**. Asla unutmayalım; **birlik ve dayanışma işçilerin sigortasıdır**. Bugün yoksulluk uçurumundan tepetaklak yuvarlanmamızın ve sermaye sınıfı palazlanırken krizin faturasını ödüyor oluşumuzun nedeni, böyle bir sigortamızın olmayışıdır.

Her sektörden işçiler, emekçi kadınlar, emekçi gençlik, işsizler, kent yoksulları yani işçi sınıfının saf-larındaki tüm kesimler sermaye sınıfı ve düzen partileri karşısında emek cephesini oluştururlar. Ancak 12 Eylül 1980 askeri faşist rejiminin vurduğu ağır darbeden sonra emek cephesi hâlâ belini doğrultabilmiş değil. Ne yazık ki emek cephesinin en önemli örgütlerinden olan sendikalar zayıf. Üstelik iktidarla iç içe geçmiş olan Türk-İş ve Hak-İş üst yönetimleri sendikaları felçleştirmektedir. Ne var ki emek cephesi ne yapıp edip bu dağınıklığı aşmak zorundadır. İşçiler, iktidarda ya da muhalefette olsun düzen partilerine bel bağladıkları müddetçe işsizlik ve yoksulluktan kurtulamazlar. Nitekim demokratik hakların yok edildiği, baskı ve zorbalığın ayyuka çıktığı, hayat pahalılığının emekçilerin belini büktüğü, geleceksizlik kaygısının genç kuşakları depresyona sürüklediği koşullarda, muhalefet partilerinin iktidar karşısında pasifçe bekleme-sinden de bu gerçeği anlayabiliriz.

Giderek daha fazla büyüyen sorunlar karşısında emekçilerin kendilerini nefessiz kalmış hissetmelerinin nedeni, işçi sınıfının örgütlü bir güç olarak siyaset sahnesine çıkararak bu gidişata “dur” diyememesidir! Emek cephesi güçlü olamadığı için Türkiye işçi sınıfı son 40 yıldır neredeyse tüm ekonomik, demokratik ve sosyal kazanımlarını kaybetti. Yıllar içinde artan hayat pahalılığı karşısında eriyen ücretlerimiz telafi edilmedi ve böylece reel ücretler düşürüldü. Nitekim 2001 ve 2008 krizleri sonrasında işçilerin fazla mesai yapmadan ve ağır borç yükünün altına girmeden geçinememesi, reel ücretlerdeki gerilemenin sonucudur. Fakat 2018’den bu tarafa daha özel bir dönem söz konusudur. Erdoğan rejiminin uyguladığı iç ve dış politikalar Türkiye ekonomisinin sorunlarını daha da azdırırken lira; dolar, altın ve tüm yabancı para birimleri karşısında tepetaklak yuvarlanıyor. 2016’da 430 dolar eden asgari ücret, an itibarıyla 230 dolara kadar gerilemiştir. Yıllar içinde tüm ücretler baskılanarak ve böylece reel ücretler düşük tutularak asgari ücret Türkiye’de ortalama ücret haline getirilmiştir. İşçilik maliyetlerini alabildiğine aşağı çekip Çin’i geride bırakmayı arzulayan egemenler, sonunda bu emellerine ulaşmışlardır. Öyle ki **yandaş medya, işçiliğin nasıl da kelepçir hale geldiği üzerine yayınlar yaparak**, yabancı sermayeyi Çin’e değil Türkiye’ye yatırım yapmaya çağırıyor. Adeta leşe üşüşen akbabalar gibi, işçinin emek gücünü maliyetinin son derece altında yağmalamanın

sevincini yaşıyorlar!

Kapitalizmde her ürünün bir değeri olduğu gibi işçinin patrona sattığı emek gücünün de bir fiyatı/değeri var. İşçinin çalışabilmesi için yemesi, içmesi, barınması, dinlenmesi gerekiyor. Ama işçinin aynı zamanda moral açıdan kendini çalışmaya hazır hissetmesi için tatile, tiyatroya, sinemaya, konsere, pikniğe vb. gitmesi yani topluma karışarak sosyalleşmesi de gerekiyor. İşçi, aynı zamanda ailesinin bakımını da üstlenmek zorundadır. İşte teoride tüm bu giderleri karşılayacağı varsayılan ücrete asgari ücret deniyor. Bundan ötürü Asgari Ücret Tespit Komisyonu, asgari ücreti tanımlarken şöyle diyor: Asgari ücret, “işçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir.” Bu tanım, Türkiye’de asgari ücretin hiçbir zaman gerçek anlamda bir asgari ücret olmadığını, daima işgücü maliyetinin altında kaldığını ortaya koyuyor.

Ancak Erdoğan rejiminin sürdürdüğü yoksullaştırma operasyonu ile birlikte emek maliyetleri çok daha gerilere savrulmuş ve emekçilerin yaşam koşulları daha da kötüleşmiştir. Gerçek enflasyon yüzde 50’leri aşmış hayat pahalılığı günden güne zirve yaparken, emekçilerin yoksulluk uçurumundan serbest düşüşü hızlanarak sürüyor. Dolayısıyla bu koşullarda asgari ücrete yüzde 50 zam yapılması bile alım gücümüzdeki erimeyi telafi etmeye yetmeyecek ve aslında “SIFIR” zam anlamına gelecek! Oysa rejim ve sermaye sınıfı, TÜİK’in sahte enflasyonu oranında zamma hazırlanıyor ve bunu da “tarihin en büyük zammı” olarak sunup emekçilerde algı oluşturmaya çalışıyor. Dün “Avrupa bizi kısıyor” diyen siyasi iktidar, bugün “ekonomik kurtuluş savaşı”ndan söz ederek ve milliyetçiliği kışkırtarak emekçilerin tepkisini boşa çıkartmak istiyor. Rejimin sözcüleri emekçileri et yememe-yeyemeyi, meyve ve sebze-yi taneyle almaya, kuru soğana talim etmeye çağırıyor! Saraylarda zenginlik denizinde yüzen, kibir ve körleşme hastalığından muzdarip bu egemenler, açıkça emekçileri aptal yerine koyup koyun gibi güdeceklerini sanıyorlar!

Kardeşler! İktidar ve çevresinin kibirden, zenginlik ve güçten şımarıp başının dönmesinin nedeni emek cephesinin yeterince örgütlü olmaması ve egemenlere dersini vermemesidir. **İşçisinden öğrencisine, esnafından işsizine, emeklisinden emekçi kadınına toplumun geniş kesimlerinin hoşnutsuzluğu ve öfkesi büyüyor**. Mücadeleci sendikalar ve işçi örgütlerinin örgütlediği protesto eylemlerinde “hükümet istifa” sloganları yükseliyor. **Öfkemizi ve hoşnutsuzluğumuzu örgütlü bir güce dönüştürmeli, işçi sınıfının örgütlü saflarını doldurmalı, birlik ve dayanışmamızı güçlendirmeliyiz!** Bu gidişatı tersine çevirecek olan emekçilerin birliğidir. Bir kez daha vurgulayalım: Bir kurtarıcı gelmeyecek! Bizi kurtuluşa götürecek olan güç; birliğimiz ve mücadelemizdir! ■

Asgari ücrette algı oyunlarına hayır!

Asgari Ücret Dört Kişilik Ailenin İhtiyaçlarına Göre Hesaplansın!

Liranın dolar dâhil tüm yabancı para birimleri karşısında eriyip pula dönüşmesi ve iğneden ipliğe her şeye gelen fahiş zamlar nedeniyle, büyük bir hızla yoksullaşıyoruz. İşsizlik ve yoksulluk çukurunun durmaksızın genişleyip derinleşmesi emekçilerin öfkesini arttırıyor. Tam da bu yüzden, rejim medyasında asgari ücretle ilgili pek çok haber yapılıyor, patronlar sınıfının temsilcileri açıklamalar yapıyor, iktidar sözcüleri konuşuyor. İşçi sınıfının karşısında yer alan tüm taraflar ağız birliği etmişçesine 2022’de asgari ücrette “büyük bir zam” yapılacağını söylüyor. Sözü edilen büyük zam oranı ise yüzde 25-35! Bu oranların “büyük zam” olduğunu söylemek emekçileri açıkça aptal yerine koymaktır. Neden mi?

Her ne kadar Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK, enflasyonu yüzde 20’nin altında göstermeye devam etse de gerçek enflasyon yüzde 50’nin üzerindedir. Ulaşım, gıdaya, kiradan faturalara her şeye fahiş zamlar geldi, geliyor. Türk lirasının dolar karşısındaki erimesi ise baş döndürücü bir hızla devam ediyor. Asgari ücret 2021’in Ocak ayında 382 dolardı, bu satırlar yazılırken 235 dolara kadar gerilemişti. Yani geçmiş yıllardaki erimeyi bıraktık, sadece 11 ayda 1700 liranın üzerinde bir kayıp oluştu. Asgari ücret 2016 yılında ise 430 dolardı. Bugün 430 doların karşılığı 5160 liradır, yani neredeyse 2 bin 350 liralık bir kayıp söz konusudur. Üstelik asgari ücret o zaman da sefalet ücreti olmuştu; gelinen noktada oluşan kayıp, o günden bugüne yoksullaşmamızın nasıl büyüdüğüne gözler önüne seriyor.

Ekim ayında dört kişilik bir ailenin aylık sınırı 3 bin 93 lira, yoksulluk sınırı ise 10 bin 75 lira olurken, bekâr bir çalışanın yaşama maliyeti ise 3 bin 771 lira oldu. Yani dört kişilik ailenin asgari ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hesaplanması gereken asgari ücret, tek bir kişinin bile temel ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzak. **Brakalım gerçekten asgari ihtiyaçları karşılayacak bir ücret olmasını, sadece 2021’in başındaki alım gücünü koruyabilmek için bile asgari ücrette gerçek enflasyon oranında yani yüzde 50 zam yapılması gerekiyor.**

Hâl böyleyken yüzde 25-35 oranında bir zammı “büyük zam” diye yutturmaya çalışmak emekçileri aptal yerine koymak değil midir? Üstüne üstlük patron örgütleri yapılacak zammın enflasyon oranının üzerindeki kısmının

devlet tarafından üstlenilmesini ya da ücretlerdeki verginin azaltılmasını talep ediyorlar. Ama yanlış anlaşılmasın; patronlar ücretlerde verginin azaltılmasını işçiler için istemiyorlar. Bunu istemelerinin tek nedeni yapacakları ücret artışını düşük tutabilmektir. Hâlihazırda metal işçileri ile patron örgütü olan Metal İşverenleri Sendikası (MESS) arasında toplu iş sözleşmesi görüşmeleri devam ediyor. Patronlar, asgari ücrette yapılacak artış oranı ne kadar düşük olursa, TİS masasında da düşük zam oranını o kadar rahat dayatabileceklerinin farkındalar. Bütün dertleri işçilerin zam beklentilerini düşük tutmak, “zam yükünün” bir kısmını devlete yıkararak yüksek kârlarından olmamak! Peki, üzerlerindeki “yükü” paylaşmasını istedikleri devlet bu parayı nereden buluyor? Elbette büyük kısmı işçi ve emekçilerden toplanan dolaylı ve dolaysız vergilerden oluşan merkezi bütçeden... **İşçiler, sendikalar ve ÜİD-DER ise tüm ücretlerin asgari ücret kadarının vergi dışı bırakılmasını ve vergilerin patronlardan kesilmesini talep ediyor.**

Ekonomik sorunlar bir mengene gibi emekçilerin boğazını sıkarken rejimin kan kaybı yaşamaması düşünülemez. Oy tabanındaki erimenin farkında olan rejim, bu nedenle asgari ücret, kamu emekçilerinin 3600 ek gösterge beklentisi, emekli maaşları ve EYT konusunda emekçilerin taleplerine kulak veriyormuş görüntüsü çiziyor. Ama yine algı oyunlarına başvurarak resmi bir açıklama yapmak yerine, EYT sorununa ilişkin çeşitli formüllerin konuşulduğu söylentilerini yayıyor. Sadece 11 ayda ücretlerin alım gücündeki erime yüzde 50’nin üzerindeyken, yüzde 25 ve biraz üzerine “büyük zam” diyerek emekçilerin zam beklentisini düşük tutmaya çalışıyor.

Milyonlarca emekçi her yeni güne daha fazla yoksullaşarak uyanırken iktidar ve sermaye sınıfının “asgari ücrette büyük zam yapılacak” diyerek algı oluşturması ve beklentileri düşürmesi kabul edilemez! Asgari ücret dört kişilik bir ailenin ihtiyaçlarına göre hesaplanmalıdır!

Asgari ücret ve tüm ücretlerin asgari ücret kadarı vergi dışı bırakılsın! Vergiler patronlardan kesilsin!

Asgari/temel ihtiyaçları gerçekten karşılayacak bir asgari ücret!

Asgari ücret dört kişilik ailenin ihtiyaçlarına göre hesaplansın!

Asgari ücreti işçi kurulları belirlensin!

Yoksullaşmak Sadece Geçim Derdi Değildir!

■ İstanbul/Sarıgazi'den bir grup işçi

İktidar, sürekli olarak bizi yoksul olmadığımıza inandırmaya çalışıyor. Yoksulluğun kriterini evimize giren ekmek ya da elimizdeki cep telefonu olarak gösteriyorlar. Onlara kalsa bir kafede oturup çay içebiliyorsak zenginiz! 21. yüzyılda, teknolojinin büyük ilerlemeler kaydettiği bir çağda yoksulluğun ölçütü cep telefonu ya da bilgisayar olamaz. En basitinden hastaneden randevu almak için bile ya cep telefonumuz ya da bilgisayarımız olmak zorunda. Kaldı ki bunlara sahip olmak için bile çok çalışmamız ya da borçlanmamız gerekiyor.

Gerçekte yoksuluz ve yoksulluğumuz her geçen gün büyüyor. Alım gücümüz düştükçe temel ihtiyaçlarımızı dahi karşılayamıyoruz. Öyle bir zam yağmuru var ki marketlerde her gün yüzlerce ürünün etiketi değişiyor! **Ama yoksullaşmak sadece yaşamsal ihtiyaçları karşılayamamak demek değil. Yoksullaşmak aslında insanlaşmamak demek. Çünkü insanlaşmak, zorunlu ihtiyaçların ötesine geçerek kültürel, sosyal, zihinsel aktivitelere daha fazla zaman ayırabilmek demektir.** Bütün bir yıl çalıştıktan sonra ailemizle, arkadaşlarımızla tatil yapmak, zihnimizi ve bedenimizi dinlendirmek, farklı yerler görmek, hayattan keyif almak hakkımız değil mi? Sinema veya tiyatroya gitmeyeli ne kadar uzun zaman oldu hiç düşündük mü? İşte yoksullaşmak bunları yapamamak demektir. Biz yapamasak bile en azından çocuklarımızın çeşitli aktivitelere katılmasını sağlayabilmek için bile fazla mesai yapmamız gerekiyor. Hafta sonu olduğunda ailemizle vakit geçirmek yerine ya fazla mesai ya da ek iş yapıyoruz. **Neredeyse tüm zamanımızı çalışarak geçiriyoruz, yük hayvanından ne farkımız var?**

Ama biz UID-DER'li işçiler şanslıyız. Bu düzen insanlaşmamızın önüne ne kadar engeller koysa da biz bir araya geliyor; müzik, şiir çalışmaları ve çeşitli etkinlikler yaparak hem insanlaşıyor hem de bilinçleniyoruz. Bilinçlendikçe insanlaşmanın bütün emekçilerin hakkı olduğunu öğreniyor ve bunun için mücadele ediyoruz. Gelin mücadelemizi büyütelim, hem insanlaşalım hem de başımızdaki asalakları def ederek tüm toplumun insanlaşmasının önünü açalım! ■

Yoksulluktan Çıkış Yolu Şans Oyunları Değil

■ Gebze'den metal işçileri

Siyasi iktidarın politikaları ekonomide tam Sanlamıyla bir kaos yaratıyor. "Acı reçete" ise bizlerin sırtında. Eriyerek kuşa dönen ücretlerini bir parça arttırmak istiyor işçiler ama fazla mesai ücretleri hiçbir yaraya merhem olmuyor, vergi olup uçup gidiyor. Kimi arkadaşlarımız ek iş aramasına giriyor. İşyerinde yeterince çalışmamış, tükenmemiş gibi, dinlenerek, sevdikleriyle geçirmeleri gereken zamanı yine çalışarak geçiriyorlar. Ama bu da geçim derdini hafifletmeye yetmiyor, daha yorgun, daha mutsuz, daha bezgin hale geliyorlar. Pek çok işçi de yoksullukla baş etmenin bir yolu olarak şans oyunlarına, bahis sitelerine, bitcoin gibi kısa yoldan para kazanmak için cazip görünen araçlara yöneliyor. Ama bu da işçiye çıkış sunmuyor. Durumunu düzeltmek, yaşam koşullarını iyileştirmek, belki borçlarını kapatıp rahata ermek isteyen işçi hüsrana uğruyor. Bu araçları yaratanlar işçilerin umutlarını nasıl sömüreceklerini çok iyi biliyorlar. Zaman zaman işçi küçük kazançlar görse de aslında cebindeki para bahis şirketlerine akıyor. Yani bu yollar yoksulluğa çözüm değil katkı oluyor.

Biz işçiyiz, bizi kendi gerçekliğimizden uzaklaştırıp zihnimizi bulandırmak isteyenlere karşı uyanık olmak zorundayız. Yoksulluğun çaresi, kendi gücümüze ve sınıfımıza güvenerek bizi yoksulluğa mahkûm edenlerin karşısına dikilmektir. Ücretlerimizi yükseltmek, kölece, ölesiye çalışmak zorunda kalmadan, borç yükü altına girmeden asgari ihtiyaçlarımızı karşılayabilmek için işyerlerimizde, sendikalarımızda, işçi örgütlerimizde birleşip haklarımız için mücadele etmeliyiz. ■

Geçinemiyoruz Ama Boyun da Eğmiyoruz!

■ Ankara'dan UID-DER'li işçiler

Bizler emeğiyle geçinen insanlarız. Haftanın 6 günü günde en az 9-10 saatimizi işyerinde geçiriyoruz. Koskoca bir ömrü sadece temel ihtiyaçlarımızı karşılayabilmek için tüketiyoruz. Biz çalışıyoruz, çalıştıkça çarklar dönüyor, zenginlik birikiyor ama bu adaletsiz düzende biriken zenginliğin çok küçük bir kısmı bizim payımıza düşüyor. Son zamanlarda bu yük daha da ağırlaştı. Onca çalışmaya rağmen ekonominin iyice rayından çıkmasıyla artık kit kanaat dahi geçinemeyiz olduk.

TÜİK Ekim ayı için yıllık tüketici enflasyonunu yüzde 19,89 olarak açıkladı. **Oysa market işçilerinin fiyat değiştirmekten başları dönmüş durumda. Enflasyon Araştırma Grubu ENAG ise enflasyonu yüzde 49,87 olarak açıkladı.** Açıklanan enflasyon rakamları ücretlerimiz açısından önemli. Çünkü ücret artışları hesaplanırken bu oran dikkate alınıyor. Tüm ücretli çalışanlar düşük hesaplanan enflasyon oranına göre zam aldığı için alım gücü yani reel ücretler her yıl geriliyor. Geçmiş yıllarda asgari ücretli çalışanlara oranla daha yüksek ücret alan öğretmen, hemşire gibi kamu emekçilerinin de ücretleri bu yolla düşürüldü. Liranın değerinin düşmesi kamu emekçilerinin alım gücünü daha da gerilettiler. Önemli olan elimize geçen ücretle ne kadar ürün satın alabildiğimizdir. Mesela asgari ücret sadece son 3 ayda 110 dolar eridi. Pazara, markete her gittiğimizde aldığımız ürünlerin gramajını daha da azaltıyoruz.

Biz böyle her gün kara kara düşünerek, hesap ederek yaşamak istemiyoruz. Böylesinin yaşamak olmadığını da bu düzeni değiştirecek gücümüz olduğunu da biliyoruz. Yeter ki bir araya gelelim, hakkımız olanı almak için mücadele edelim. Biz sefaleti yaratanlara boyun eğmiyor, mücadele ediyoruz. Gücümüzü mücadele örgütümüz UID-DER'den alıyoruz. Dünyanın dört bir yanında "Artık Yeter" diyerek meydanları dolduran sınıf kardeşlerimizi gördükçe umutla doluyoruz. ■

Biz Yoksullaşıyoruz, Kim Zenginleşiyor?

■ Mersin'den bir grup işçi

Ekonomik kriz, siyasi iktidarın ekonomi politikaları ve emekçi düşmanlığı her geçen gün yoksulluğumuzu büyütüyor. Biz yoksullaşırken patronlar sınıfı da zenginleşiyor; yani bizim cebimizden çıkan buhar olup uçmuyor, patronların cebine giriyor.

Pandemi döneminde işçilerin milli gelirden aldığı pay azaldı, patronların payı arttı. 2020'nin birinci çeyreğinde (Ocak-Şubat-Mart) işçilerin payı yüzde 35,1 iken üçüncü çeyreğinde (Temmuz-Ağustos-Eylül) yüzde 26,6'ya düştü. Aynı dönemde patronların payı yüzde 56,2'den yüzde 63,9'a yükseldi! Bu rakamlar kapitalizmin tam bir soygun ve talan düzeni olduğunun bir diğer kanıtı değilse nedir? İşçi sınıfı olarak yoksulluğumuzun nasıl da büyüdüğünün, bir tarafta yoksulluk birikirken öte tarafta nasıl bir zenginlik biriktiğinin tablosu değilse nedir? 2020'nin ilk çeyreğinin verilerini 2021'in ilk çeyreğinin verileri ile kıyasladığımızda tablo daha da netleşiyor: Metal patronları son bir yılda net kârlarında yüzde 585 artış olduğunu açıkladılar! Demir-çelikte yüzde 1158,6 (bin yüz elli sekiz), otomotiv yan sanayinde yüzde 173,8 oranında kârlılık söz konusu.

Bir otomotiv işçisini düşünelim; son bir yılda ücreti sabit kaldı, yüzde 50'ye ulaşan enflasyon yüzünden alım gücü iyice düştü, yoksulluğu sıçramalı biçimde derinleşti. Ama bu sürede ürettiği arabanın fiyatı patronunun kârı ve zenginliği katlanarak arttı. Yani eşitsizlik ve adaletsizlik iyice büyüdü. Üstelik tüm bunlar aynı gemide olduğumuz, koronavirüse karşı savaş verdiğimiz nutukları atılırken oldu.

Durum buyken yoksulluğu kader olarak kabul etmek, iktidarın politikalarına boyun eğmek olur. Hep birlikte adaletsizliğe karşı mücadele etmek, ekmeğimizi ve geleceğimize sahip çıkmak zorundayız. ■

Mutfığa Tutunmak, Mutfığı Kurtarmak

■ İstanbul/Esenyurt'tan fabrika işçisi kadınlar

Asgari ücretle çalışan emekçiler olarak artan hayat pahalılığı yaşamımızı giderek zorlaştırıyor. Aldığımız ücretlerle geçinemiyoruz. Her şeyden kısımaya, mutfığımızı kurtarmaya çalışır hale geldik. Hayatın bütün yükünü taşıyan biz emekçi kadınlar; eşlerimizle, çocuklarımızla çok zor günlerden geçiyoruz. Zamlarla kovalamaca oynuyoruz. Bir gün önce aldığımıza bir gün sonra zam gelince, kâr ettik sayıyoruz. Çünkü günümüzü kurtarmak, karnımızı doyurmak, en azından mutfak cephesini ayakta tutmak için mücadele ediyoruz.

İşçiler olarak büyük bir koro halinde “geçinemiyoruz” diyoruz. Fabrikada aramızda konuşurken “ikramiyemi alınca altın alacağım” diyenler olurdu, şimdilerde emekçi kadınlar ikramiye alınca un, şeker, deterjan, yağ, çay gibi temel ihtiyaçlarını almaktan bahsediyorlar.

Ucuz gıda nerede, üç beş kuruş düşük fiyatlı ürünler nerede diye market market dolaşır olduk. Hatta işyerinde, mahallede kadınlarla sosyal medya üzerinden grup kurduk, “ucuzluk nerede” diye haberleşiyoruz. Bir babanın çalışıp ailesine baktığı, çocuklarını okuttuğu günlerden geçtik. Şimdi bütün aile çalıştığımız halde geçinemiyoruz. Karnımızı doyurmak dışındaki ihtiyaçlarımızı yok sayıyor, erteliyoruz.

Bütün zenginlikleri üretenler olarak bir gün bile gün yüzü görmeden bu dünyadan göçüp gidecek miyiz? Ülkeyi yönetenlere sesleniyoruz: Bizi bugün duymazdan geliyorsunuz ama her saltanatın bir sonu vardır. Biz işçiler artık susmuyoruz, bu kötü yaşama boyun eğmiyoruz. Üç kuruşun hesabını yaparak karın tokluğuna çalışmak istemiyoruz. Biz kadınıyla erkeğiyle işçi sınıfıyız. Herkesin insan gibi yaşamasını istiyoruz! ■

Depresyon ve Anksiyetenin İlacı Dayanışma

■ İstanbul Anadolu Yakasından bir grup genç işçi ülkenin dört bir yanından “GEÇİNEMİYORUZ” çığlıkları yükseliyor. “Acaba yarın ay sonunu getirebilecek miyiz, kirayı-faturaları ödeyebilecek miyiz?” soruları içimizi kemiriyor. Belirsizlikler, işsiz kalma korkusu da cabası. **Bu bitmek tükenmek bilmeyen kaygılar yüzünden insanlarda umutsuzluk, mutsuzluk ve depresyon baş gösteriyor. Bir araştırmaya göre 2020’de küresel çapta depresyon %28, kaygı bozuklukları %26 oranında artmış. Türkiye, Arjantin, Güney Afrika gibi ülkelerde ise bu oran sırasıyla %38,7 ve %28’in üzerine çıkmış.** Evin mutfığını döndürmeye çalışan kadınlar ve iş bulma, gelecek kaygısı taşıyan 20-24 yaş arasındaki gençler psikolojik olarak çok daha fazla etkilenen gruplar arasında yer almış. Bunca sorunla tek başımıza baş etmemiz, kaygılarımızın üstesinden gelmemiz, yaşamımızı sağlıklı biçimde sürdürmemiz mümkün olabilir mi zaten?

Peki, bu durumu kader olarak kabul mü etmeliyiz?

Biz de ruh sağlığımızı yitinceye kadar çırpınıp durmalı mıyız? Tam tersine, önce birbirimize doğru bir adım atmalıyız. Bir araya gelmeli, dayanışma içinde olmalı, kenetlenmeliyiz. Birbirimize kapılarımızı açmaktan, dertleşmekten, dayanışmaktan vazgeçmemeliyiz. Bu sayede hem birbirimizin yaslandığı duvar olmalı, hem de haksızlıklara, adaletsizliklere, yoksulluğa, kapitalist sömürüye karşı birlikte mücadele etmeliyiz.

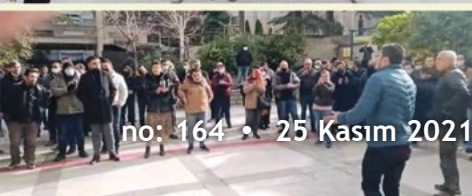
Biz öyle yapıyoruz dostlar. UID-DER çatısı altında, dinç bir zihin ve ruhla, umutla geleceği bugünden kurmanın güzelliğini birlikte yaşıyoruz. Evimizde, işyerimizde, yaşamın tüm alanlarında enerjik ve güçlüyüz. UID-DER sayesinde mücadele ettikçe, koro, şiir, gençlik, emekçi kadın gibi çalışmaların içinde yer aldıkça insan olduğumuzu hissediyor, tek başımıza yapamadığımız pek çok şeyi dayanışma içinde yapıyoruz. “Neyi değiştirebiliriz ki?” diyenlere, “gelin görün bir araya gelince hayatlarımızdaki değişimi” diyoruz... ■

Haklarımızın Teminatı Birliğimizdir!

İşçi ve emekçiler olarak zor günlerden geçiyoruz. Haklarımıza yönelik çok yönlü saldırılar gerçekleşiyor, hayat bizler için giderek zorlaşıyor. Peki, ne yapmalı? Sınıfımızın tarihten bugüne süzülüp gelen bir mücadele şiarı vardır: “Haklarımızın teminatı birliğimizdir!” Türkiye’nin dört bir tarafında işçiler; sorunlara ve saldırılara karşı birliğini kuşanıyor, grev ve direnişlerle, kitlesel eylemlerle haklarına sahip çıkıyor.

Birleşik Metal-İş Sendikası üyesi **Enka Sac** işçileri patronun yasadışı lokavt girişimini engelledi. Patronun 2 Aralıkta uygulanacak grev öncesi kalıpları turlarla fabrika dışına çıkarmaya çalışması üzerine, **Kocaeli Gebze**’de bulunan fabrika önünde toplanan işçiler, turları engelleyerek nöbete başladı. **Manisa Soma**’da **Uyar Madencilik** işçileri ise haklarını söke söke aldı. **Bağımsız Maden-İş Sendikası**’nın öncülüğünde madencilerin gasp edilen tazminatları için ortaya koydukları kararlı mücadele başarıyla sonuçlandı. Madencilerin direnişi **Dayanışma TV**’nin “**Sarı Baret**” belgeseli sayesinde sınıf tarihimizin ölümsüz sayfalarına işlenmişti.

Belediye-İş Sendikası üyesi **İstanbul Bakırköy Belediyesi** işçilerinin grevi sürüyor. Gerçek enflasyonun yüzde 50 düzeyinde olduğu koşullarda, belediye yönetimi önce sıfır zam dayatmış sonra da sefalet zammı anlamına gelecek zam oranları teklif etmişti. Grevci işçiler sıfır zammı kabul etmedikleri gibi kimsenin kendilerini sefalet zamlarına ikna edemeyeceğini de ifade ediyorlar. Karadeniz’den Ege’ye, İç Anadolu’dan Akdeniz’e, Türkiye’nin dört bir tarafından binlerce Belediye-İş üyesi işçinin her hafta düzenli ziyaret gerçekleştirdiği Bakırköy Belediyesi grevcilerini **ÜİD-DER** de yalnız bırakmıyor. Çeşitli fabrikalarda, hastanelerde, kargo şirketlerinde çalışan üyeleriyle dayanışma ziyaretleri örgütleyen ÜİD-DER, grevin deneyimlerini başka işyerlerinden işçilere taşıyor.

CarrefourSA’nın **İstanbul Esenyurt** deposunda sendikal faaliyet yürüttükleri için işten atılan 4 işçi, çalışma arkadaşlarının işbaşı yapmayarak duruma tepki göstermesi üzerine geri alındı. **Ankara Hacettepe Üniversitesi**’nde çalışan **Sosyal-İş Sendikası** üyesi işçiler de toplu iş sözleşmesinden doğan haklarının gasp edilmesi üzerine eylemler yaptılar. Üniversite yönetimi, sosyal tesislerde çalışan işçilere imzaladığı sözleşmeye rağmen asgari ücret vermek istiyor, işçiler ise bu saldırıya geçit vermeyeceklerini dile getiriyorlar.

Urfa’da bulunan **Uğur Tekstil** fabrikasında **DİSK/Tekstil Sendikası** üyesi işçiler bir kez daha işten atıldı ve bu saldırıya yine direnişle cevap verdi. Ücretsiz izne gönderilen **DİSK/Tekstil** üyesi **Özak Tekstil** işçileri basın açıklaması yaparak ücretsiz izne gönderilmelerini protesto etti. İşçiler Uğur Tekstil işçilerinin yürüyüşüne de destek verdiler. **Tekgıda-İş Sendikası** üyesi **Bel Karper** ve **Adkotürk** işçilerinin **Tekirdağ**’da grevleri sürdürüyor. **İzmir Aliağa**’da **TCE Ege Konteyner Liman İşletmeleri**’nde çalışan işçiler sendikalaştıkları için işten atılmalarını protesto ediyorlar. **Onur Havayolları** işçileri de aylardır ödenmeyen maaşları için **İstanbul**’da eylemler gerçekleştiriyorlar.

Önümüzdeki günlerde 2022 yılı için geçerli olacak asgari ücreti belirlenecek. Asgari ücret, tüm ücretler için temel teşkil ediyor ve tüm işçileri ilgilendiriyor. İçinden geçtiğimiz zorlu koşullarda on milyonların gözü kulağı açıklanacak zam oranında. Asgari ücret talebini **net 5200 lira** olarak açıklayan **DİSK**; İzmir’den Ankara’ya, İstanbul’dan Kocaeli’ye eylemler yaptı, örgütlü olduğu işyerlerinde bildiriler okundu. “**Geçinemiyoruz**” diyen binlerce işçi, yaşadığımız tablonun bir beceriksizlik değil siyasi iktidarın tercihlerinin bir sonucu olduğunu belirtti. **DİSK**, asgari ücretin tamamının, tüm ücretlerin ise asgari ücret kadarının vergi dışı bırakılmasını ve kesinti yükünün Hazine’den karşılanmasını talep ediyor. **DİSK**’in İzmir’deki eyleminde binlerce işçinin aynı anda öfkeyle “hükümet istifa” sloganlarını yükseltmesi, emekçilerin artan hoşnutsuzluğunu dışa vuruyor. ■

Milyonlar Zafer Kazanırken, Milyonların Mücadelesi Sürüyor

Hindistan'da emekçiler Modi hükümetine geri adım attırdı!

Tarım emekçileri Ekim 2020'den bu yana Modi hükümetinin tarım sektörünü tamamen kapitalist te-kellerin insafına bırakmayı, devlet güvencesini ve asgari destek fiyatı denen taban fiyatını kaldırmayı amaçlayan "kara yasalara" karşı mücadele ediyorlardı. Pandemiye, kötü hava koşullarına, açlığa, polis saldırılarına rağmen mücadeleyi sürdüren tarım emekçileri, çiftçi birlikleri ve işçiler zafer kazandı. **Faşist Başbakan Narendra Modi, ulustan özür dilediğini açıkladı, yasaları geri çekeceğini duyurdu.**

Bu bir yıllık mücadele sürecinde hastalıklardan, polis saldırılarından kaynaklı olarak 700'ü aşkın emekçi yaşamını yitirdi. Tarım emekçileri bir yıl boyunca evlerinden, ailelerinden ayrı kaldılar, kurdukları kamp alanlarından ayrılmadılar. Defalarca kitlesel protesto gösterileri yaptılar. Ve nihayetinde nüfusun yüzde 60'ının tarımla geçindiği ülkede hükümete geri adım attırmayı başardılar. Sokaklarda kutlamalar yapan ve "işte birliğin gücü" diye haykıran Hindistanlı sınıf kardeşlerimiz bu ilk adımın çok önemli olduğunu ama yasalar meclisten geri çekilinceye kadar mücadeleden vazgeçmeyeceklerini dile getiriyorlar. **Bu süreçte yaşamını yitiren sınıf kardeşlerinin hesabını soracaklarını söylüyorlar.** Büyük bir örgütlülük yaratan ve güçlerinin farkına varan emekçiler, artık sadece tarım yasalarının geri çekilmesiy-le yetinmeyeceklerini, tarım sektörü için iyileştirmeler yapılması, tarım emekçilerinin daha çok desteklenmesi için mücadele edeceklerini vurguluyorlar.

Sudanlı emekçilerin öfkesi büyüyor, mücadele devam ediyor

Sudanlı emekçiler 2018'de aylar süren eylemlerle 30 yıllık diktatör Ömer El Beşir'i devirmişlerdi. Bununla da yetinmeyip yeni bir diktatör istemediklerini haykırarak demokratik hakları için mücadeleye devam etmişlerdi. Emekçilerin büyüyen isyanını bastırmak ve kurulu zulüm düzenini korumak isteyen ordu, Nisan 2019'da darbe yaparak iktidara oturmuştu. Emekçilerin mücadelesinin devam etmesi üzerine Ağustos 2019'da Egemenlik Konseyi adı altında bir sivil-askeri konsey kurulmuş, bu konsey altında bir geçiş hükümeti kurulmuştu. Ancak ordu, Egemenlik Konseyi Başkanı Abdülfettah El Burhan eliyle 25 Ekim 2021'de yeniden darbe yaparak geçiş hükümetini feshetti. Sivil başbakan Abdullah Hamduk'u gözaltına aldı ve olağanüstü hâl ilan etti.

El Burhan, tüm bunları geçiş sürecini garantiye almak için yaptıklarını ileri sürdü. Demokratik taleplerinin yok sayılmasını, ordunun darbe yapıp bir baskı rejimi kurmasını engellemek isteyen emekçiler, bir kere daha sokaklara döküldü. Protestolar büyüdü, 30 Ekimde 4 milyon kişi meydanlara çıkarak "Askeri Diktatörlüğe Hayır" diye

haykırdı. Eylemler ilerleyen günlerde de devam etti. 17 Kasım'da aynı sloganla meydanları dolduran emekçilerin üzerine ateş açan polis 15 kişiyi öldürdü. Cenazeleri almak isteyen kitlenin üzerine biber gazı püskürttü. Ancak Sudan'ın emekçi halkı bu zulme boyun eğmedi, polise taşlarla karşılık verdi, gösteriler büyüyerek devam etti. Emekçilerin öfkesi büyürken, darbelerin görevden aldığı başbakan Hamduk, "Sudan'ın demokratik geçişi yeniden sağlamasına izin verme ve Sudanlı gençlerin kanının dökülmesini durdurma" gerekçesiyle darbeci El Fetah'la anlaşta. Bu anlaşmaya göre geçiş süreci Hamduk'un başında bulunduğu bir teknokratlar hükümeti altında devam ettirilecek. Siyasi partiler geçiş hükümetine katılmayacak. Siyasi tutuklular serbest bırakılacak ve polis cinayetleri soruşturulacak.

Sudan'da eylemlerin başını çeken demokratik kitle örgütleri, **işçi ve meslek örgütleri, siyasi partiler bu ihanet anlaşmasını kabul etmediklerini duyurdular, ordunun yönetimden çekilmesini istediler.** İmza töreni sırasında protestoların ve polis saldırılarının devam ettiğini hatırlatarak, bu anlaşmanın halkın demokratik özlemlerine cevap olamayacağını belirtiyorlar. **İşçi ve emekçilerin önemli bir bölümü Hamduk'un bu anlaşmayla darbeyi ve darbelerini meşrulaştırdığını ifade ediyor.** Çok açık ki egemen sınıfın hiçbir kesimi emekçilerin yaralarına merhem olacak adımlar atmaya niyetli değil. Orduya ve silahlara meydan okuyan emekçiler kapitalist düzeni yerle bir etmedikleri müddetçe, içine itildikleri sefalet çukurundan, baskı ve zorbalıktan kurtulamazlar!

İspanya'da metal işçilerinin süresiz grevi devam ediyor

İspanya'nın Endülüs bölgesinde bulunan Cádiz kentinde metal işçileri düşük ücret dayatmasına karşı 9 Kasım'da iki günlük greve çıkmıştı. Şirketin işçilerin taleplerini karşılamaya yanaşmaması üzerine Genel İşçi Sendikası UGT öncülüğünde 20 bin metal işçisi 16 Kasım'da süresiz greve başladı.

Sabahın erken saatlerinde kentin tersane bölgesinde toplanan işçiler, sanayi bölgelerine giden yolları kapattı. Alım güçleri alabildiğine düşen ve ücretlerinde anlamlı bir

artış talep eden işçilere polis saldırdı ve yaralananlar oldu. Ancak barikatlar kurarak direnişe geçen işçiler, polis saldırılarına rağmen günlerdir greve devam ediyorlar. **Metal işçilerinin grevi devam ederken, İspanya'nın birçok kentinde destek eylemleri düzenleniyor. İşçi ve öğrenci örgütleri meydanlara inerek yürüyüş yapıyor ve metal işçileriyle dayanışmayı büyütüyor.**

İşçilerin enflasyon karşısında eriyen ücretlerine 2022 yılında enflasyon oranına ek olarak %2,5, 2023 yılında ise enflasyon artışı %3'lük zam talebine karşılık işveren sendikaları %1,5 oranında zam teklif etti. Yüzde 5,5'lere çıkan enflasyon oranına rağmen, patronlar pandemiye bahane ederek işçilerin istediği zam oranını kabul etmiyor. Ancak işçiler üretimin normale döndüğünü, bu bahanenin kabul edilemez olduğunu dile getiriyorlar. Büyüyen enflasyonla birlikte alım gücü düşen ve yoksullaşan işçiler, patronların bu dayatmasına izin vermeyeceklerini dile getiriyorlar.

ABD'de Columbia Üniversitesinde grev

ABD'nin New York şehrinde bulunan Columbia Üniversitesinde hem üniversitede öğrenim gören hem de asistanlık gibi çeşitli işlerde çalışan öğrenciler 3 Kasım'dan bu yana grevde! Bu yıl üniversitedeki ikinci greve imza atan gençler, daha adil sözleşmeler yapılmasını, ücretlerin artırılmasını ve sağlık sigortalarının kapsamının genişletilmesini talep ediyorlar.

Birleşik Otomobil İşçileri Sendikası UAW'a bağlı Columbia Öğrenci İşçiler Sendikasında örgütlü yaklaşık 3000 genç işçi, ABD'nin en pahalı şehrinde yaşadıklarını ve düşük ücretler nedeniyle geçinemediklerini dile getiriyorlar. Eğitimleri için çeşitli araştırmalar yapmaları gerekirken düşük ücretler nedeniyle başka işlerde de çalışmak zorunda kaldıklarını söylüyorlar.

Üniversite yönetimi saatlik ücretleri 19-21 dolara yükseltmeyi teklif etti. Ancak genç işçiler saatlik ücretlerinin 26 dolara yükseltilmesini talep ediyorlar. Ücretlerin zamanında yatırılmasını, ayrıca diş ve göz muayenesinin de sağlık sigortası kapsamına alınmasını istiyorlar. Üniversite içinde çeşitli protesto gösterileri düzenleyen genç işçilere, öğrenci arkadaşları ve öğretim görevlileri de destek veriyor. ■

Şiddet, Şiddetin Kaynağı ve Mücadelemiz

Toplumsal bir varlıktır insan ve bizler adeta bir toplum denizinde yaşıyoruz. Peki, kirletilmiş, müsilağa kaplanmış, oksijensiz kalmış bir toplum denizinde sağlıklı yaşayıp nefes alabilir miyiz? İşte bugün içinde yaşadığımız kapitalist düzen koskoca denizleri öldüren sonsuz bir müsilağ tabakası gibi toplumu zehirleyip nefessiz bırakıyor. Bu boğucu atmosferden en çok etkilenenlerse işçi ve emekçiler ve özellikle emekçi kadınlar oluyor...

Emekçi kadınlar tüm dünyada çığ gibi büyüyen şiddet sorunuyla yüz yüze bulunuyor. Birleşmiş Milletler'in yayınladığı rapora göre pandemi koşullarının eşlik ettiği ekonomik krizle birlikte kadına yönelik şiddet ürkütücü biçimde arttı. Mesela ev içi şiddet Fransa'da %36, İngiltere'de %35, Brezilya'da %50 artmış durumda. OECD ülkeleri arasında kadına şiddetin en yaygın olduğu ülke olan Türkiye'de ise kadınların %38'i şiddete maruz kalıyor. 2020 Mart ayı ile birlikte, önceki yıllara göre fiziksel şiddet %80, psikolojik şiddet %93, sığınma evi talebi ise %78 oranında arttı! Kadın cinayetleri her gün yaşanan "sıradan" olaylar haline geldi!

Gösterilen tepkilere rağmen Türkiye'de ve dünyada kadına yönelik şiddet durmuyor, tersine artıyor. Şiddetin kaynağı konusunda ise hedef sapıtılıyor. Şiddetin uygulayıcısı olan erkekler, şiddetin tek sorumlusu olarak gösteriliyor. Şiddet uygulayan, kadın cinayeti işleyen erkeklerin, eğitimsiz, merhametsiz, vicdansız, ahlâksız, ruh hastası oldukları için bu yola başvurdukları söyleniyor. Onları cezalandırmanın, toplumdaki yalıtmanın, erkekleri eğitmenin sorunu çözeceği iddia ediliyor. Hatta onları da kadınların yetiştirdiği söylenerek sorunun kaynağı kadınlar gibi gösteriliyor. **Oysa nasıl ki dev sanayi tesislerinin zehirli kimyasalları, plastik atıklar, radyoaktif çöpler denize akmaya devam ederken yüzeydeki müsilağı temizlemeye çalışmak denizi kurtarmaya yetmezse, kadına yönelik şiddeti besleyen kaynaklar kurutulmadan da kadına yönelik şiddet son bulmaz.** Bu toplumda yaşadığımız her sorunda olduğu gibi kadına yönelik şiddetin kaynağını anlamak için önce insanı insana kırdıran, erkeği canıye, kadını mağdura dönüştüren mekanizmayı anlamalıyız.

Dünyamıza egemen olan kapitalist sömürü sisteminde her şey satılmak, kâr ve zenginlik sağlamak için üretiliyor. Toplumun ihtiyaçları değil, nasıl daha fazla meta satılacağı gözetiliyor. Para, paranın sağladığı güç insandan

ve her şeyden daha üstün tutuluyor. İnsanlar mal, mülk, güç ve iktidar sahibi olma peşinde bir yarışa sokuluyor. Dayanışma yerine rekabet, toplumun esenliğini düşünmek yerine bireycilik, birlikte ayakta kalmak yerine başkasını ezerek yükselmek, paylaşmak yerine açgözlülük, kıskançlık, benmerkezcilik kışkırtılıyor. Eşitsizlik ve adletsizlik üzerine kurulu bu düzen kendini ayakta tutmak için erkek-egemen zihniyeti her türlü yolla körüklüyor. Kardeşlik ve dayanışma içinde olması gereken emekçiler birbirine düşürülüyor. Böyle bir düzende bir avuç insan sefahat denizinde yüzerken, insanlığın ezici çoğunluğu yoksulluk, geçim derdi, işsizlik, gelecek kaygısı, açlık, güvencesizlik, göç, savaş gibi ağır sorunlarla boğuşuyor. İşte bu koşullarda toplumsal ilişkiler çürüyor, insani değerler ayaklar altına alınıyor, şiddet boy veriyor.

Ancak özellikle bugün yaşadığımız benzer kriz dönemlerinde işsizlikteki tırmanış, artan borç yükü, baş edilemeyen hayat pahalılığı, gelecek kaygısı, doğadaki yıkım, savaşlar ve göç gibi devasa yakıcı sorunlar çıkışsızlık duygusunu, milliyetçiliği, öfke ve nefreti büyütüyor. Türkiye'de olduğu gibi demokratik haklar yok ediliyor, otoriter rejimler toplumu baskı altına alarak nefessiz bırakıyor. Topluma giderek daha boğucu bir atmosfer hâkim oluyor ve bu zehirli atmosfer kadına yönelik şiddetin katlanarak artmasına neden oluyor. Ruh sağlığı bozulmuş, öfkeyle doldurulmuş erkek zayıf gördüğü kadına saldırıyor. Öte yandan bugün kadınlar büyük oranda kentlerde yaşıyor, çalışma yaşamına katılıyor, erkekle eşit olmak ve saygı görmek için mücadele ediyorlar. Ve ne yazık ki erkek-egemen zihniyetin, köhnemiş toplumsal kalıpların direnciyle karşılaşıyorlar. Bu direncin en yaygın sonuçlarından biri şiddet oluyor.

Ancak direnç ne kadar büyük olursa olsun değişim hiçbir zaman durdurulamamıştır, insanların daha iyiye, daha güzele duyduğu özlem tamamen bastırılamamıştır. Tarih geriye değil, ileriye gitmiştir. Emekçi kadınların mücadelesi de kesintiye uğratılamayacak. **Kadın ve erkek işçilerin birlikte mücadelesiyle, mücadele içinde dönüşüp insanlaşmasıyla, hedeflerine kapitalizmi koymasıyla; şiddetin, cins ayrımcılığının, erkek-egemen anlayışın, sınıfların ve sömürünün olmadığı, eşitlik ve özgürlük dolu bir dünya kurulacak.** Bu yolda bize emekçi kadınların ve erkeklerin düşmanlığı değil, dayanışma ve birliği gereklidir. ■

Gençlik ve Kapitalizm Lodosu:

Şikâyet Etmek Yetmez!

Güneybatıdan esen rüzgârları ifade eden lodos, Türkiye’de genellikle kış mevsiminde, en çok da Aralık ayında görülür. Çatıları uçuran, havayı nefes alınmayacak derecede kurutan bu rüzgâr, insanların psikolojisi ve fiziksel enerjisi üzerinde de bir takım değişikliklere sebep olur. Baş ağrısı ve gerginlik yapar, sersemletir. Lodosun bu etkilerini yaşayanlara “lodos çarpıtı” deriz. **İşte bugün tam da böylesi bir durumu yaşayan, kapitalizm lodosuna çarpılan Türkiye’deki gençlik; huzursuz, şikâyetçi ve ne yapacağını, nasıl çıkış bulacağını bilemez halde!**

Türkiye’de 1990’larla birlikte kırsal nüfus artan ölçüde çözülerek kentlere aktı ve bu süreçte ciddi oranda bir işçileşme yaşandı. Yıllar içinde ama özellikle 2008 krizinin ardından ücretlerin genel seviyesi düştü ve geldiğimiz aşamada asgari ücret neredeyse ortalama ücret halini aldı. İşsizlik Yunanistan gibi kimi ülkelerin nüfusunu aştı, çalışma yaşamı alabildiğine esnekleşip güvencesizleşti. Toplumun genel anlamda geçirdiği bu köklü dönüşümden gençlik de nasibini aldı ve işçi sınıfının örgütlü mücadelesinin bir parçası olmadığı için kapitalizmin lodosuyla çarpıldı. **Bundan 10-15 yıl önce hevesle temelleri bulunmayan sınıf atlama hayalleri kuran gençlerin oturduğu üniversite sıralarında bugün kaygılı, umutsuz ve geleceksiz gençler oturuyor.** Hayat gençleri eskiye oranla çok daha açık bir şekilde kapitalizm gerçekliğiyle tanıştırıyor ve bir seçim yapmaya zorluyor.

Çevremizde olup bitenleri, gençliğin duygu dünyasını düşünelim. Üniversitelisinden yeni mezununa, lise-lisinden işçisine kadar emekçi ailelerin çocukları büyük oranda tepkili! Aldığı eğitimin derecesi fark etmeksizin işsizlikle boğuşmayı, düşük ücretlerle ve kölelik koşullarında çalışmaya mahkûm edilmeyi haklı olarak sindiremiyor. **Bugününü ve geleceğini çalanlardan nefret ediyor; baskılanmaktan, ötekileştirilmekten, yok sayılmaktan yaka silkiyor. Ancak bu haklı tepki maalesef gereğini yapmayı, şikâyetçi olunan sorunları çözecek adımları atmayı beraberinde getirmiyor.** Peki, ne oluyor? Türkiye toplumu sermaye sahipleri ihya edilirken emekçi kitlelerin atıldığı sefalet çukurunun genişleyip derinleştiği yeni bir döneme girdi. Bu yeni dönemin de kendine has sorunları, algıları ve yönelimleri var. **Gençlik için konuşacak olursak bir patinaj durumu söz konusu...**

Elbette yüzünü dünyayı değiştirme mücadelesine dö-

nen gençlerin sayısında her geçen gün artış yaşanıyor ancak hâlâ gençliğin önemli bir bölümünün tutumu yaşanan katmerli sorunlar karşısında itirazdan öteye geçmiyor. Haliyle itirazlar da sorunların çözümü için yeterli olmuyor. “Niye bu ülkede doğduk ki!” serzenişleri, “kaçıp kurtulmak lazım bu memleketten” yakınmaları, zorluklar karşısında sızlanmalar, ailelere duyulan tepkiler... Kapitalist sömürü sisteminin yarattığı sorunlara tepki gösterip mücadele saflarına katılmak varken, emekçi sınıfın gençleri bir çeşit sersemleşme yaşıyor.

Her ne kadar değişime açık olsa da insanlar, denemekten ve denediğinde yanılmaktan, başarısız olmaktan korkma eğilimindedir. **Buna bir de yetişme tarzımız, bu topraklarda devletten duyulan korku ve kurtarıcı bekleme düşüncesi eklenince ortaya “elimi taşın altına koymayayım ama her şey yolunda gitsin”ciler çıkıverir.** Peki, böyle bir şey mümkün müdür? Böyleleri toplumsal yaşamdaki değişimin bugünden yarına gerçekleşeceğini sanır, öyle olmasını umar. Fakat böyle değildir, **değişim insanın kendisinde başlar. İnsan sızlanıp şikâyet etmekle yetinmek yerine önce değişimin öznesi olmalıdır. Kendini değiştirmeyen, sorumluluk almazsan gidişatın değişmesini nasıl bekleyebilirsin, kimden isteyebilirsin?**

Ünlü bir düşünür; “kuyunun dibinde yaşayanlar, gökyüzünü kuyunun ağzı kadar görürler” demiştir. 2500 yıl önce söylenen bu söz sanki bugünü anlatıyor! Egemenler tarafından kör karanlık bir kuyunun içine itilen emekçi kitleler bugün çıkış yolu arıyorlar. Kimileri kuyunun üstünde koca bir dünya olduğunun farkına varıp aydınlığa ulaşmak için çabalıyor, ortak sorunlara karşı bir araya geliyor. Kimileri ise gökyüzünü kuyunun ağzı kadar sanıp umutsuzluğa düşüyor ve sızlanmakla yetiniyor.

İşsizlik, yoksulluk, göç, savaş, demokratik hakların gasp edilmesi, doğanın talanı, iklim değişikliği... Sayısız sorun birikmiş durumda ve tüm bu sorunların kaynağı kapitalizmdir. Fakat işçi sınıfı ve onun gençliği bugünkü gidişatı ters yüz edebilecek güce ve yeteneğe sahiptir. Dolayısıyla tercih senin genç arkadaş! Kendi hayatının, sevdiğinin, nefes alıp verdiğin toplum denizinin sorumluluğunu alacak, çağının sorunlarına karşı mücadele edecek misin? **Yoksa şikâyetle mi yetineceksin? Biz sorumluluk alanlardanız, ya sen? ■**

Toplum ve İnsanlığın Çalışkan Evlatları

Bugün etrafına bakıp “yahu şu topluma bak ne halde, kimse sesini çıkarmıyor, bunlar için mi mücadele edeceğim?” diyenler var. Yüzeyde gördüğüne bakıp değişimin imkânsız olduğunu, dolayısıyla sorumluluk almanın, değişim için mücadele etmenin gereksiz olduğunu düşünenler var. Oysa toplum her ne kadar bireylerden oluşsa da toplumun hareketini ve değişimini belirleyen şey tek tek bireyler değildir. Toplum bir organizmadır, tıpkı insan gibi. **İnsan nasıl hücrelerden oluşuyorsa ama baktığımızda basit bir hücreler toplamı değil karmaşık bir organizma görüyorsak, toplum da bireylerden oluşur ama tek tek bireylerin davranışlarının ötesinde bir hareketi, devinimi olan bir organizmadır.**

Bir toplumu belirleyen şey o toplumdaki üretim ilişkilidir. Bugünkü toplumda milyarlarca insanın emek gücünden başka satacak bir şeyi yok. Fabrikalar, makineler, teknoloji ve hatta bilim bir avuç sermaye sahibinin elinde. “Mülkiyet hakkı” gerekçesiyle insanlığın gelişimi için değil, bir avuç kapitalistin daha da zenginleşmesi için kullanılıyor. **Kapitalist sistem, üretim araçlarının kapitalistlerin özel mülkiyetinde olduğu ama en basit bir ürünün bile yüzlerce işçinin emeğiyle üretilerek üretimin toplumsallaştığı bir sistemdir.** Üretim toplumsallaştığı halde üretim araçlarına vurulan bu özel mülkiyet zinciri, toplumun genelini refaha kavuşturacak gelişimin önündeki en büyük engeldir ve çözülmeye yazgılı bir çelişkidir. Küçük bir azınlık akla hayale sığmayacak bir zenginliğe sahip olurken, milyarlarca insanın giderek daha büyük bir sefaletle düştüğü bir toplumsal sistemdir kapitalizm. Adeta topluma giydirilmiş deli gömleğidir. Bu çelişkiler giderek büyüyor ve toplumun içinde haklı bir öfke birikimine ve değişim isteğine yol açıyor. **Yani biz farkında olalım ya da olmayalım değişim kaçınılmazdır.**

Tıpkı değişim gibi toplumda değişimin farkında olan ve insanlığın kurtuluşu için çabalayan insanların varlığı da kaçınılmazdır. Sınıflı toplumlar tarihi boyunca gelip geçen toplumlara bakalım; köleci, Asyatik, feodal toplumların içinde başkaldıranlar, haksızlığa isyan edenler, insanlık için doğruları savunanlar hep oldu. Onlar mevcut düzenin kalıcı olmadığını, böyle sürüp gitmeyeceğini biliyorlardı. Kimisi asla değişmeyeceği söylenen düşüncelere (dogmalara) karşı savaştı, hayatı pahasına dünyanın

evrenin merkezi olmadığını, döndüğünü söyledi. Kimisi “güneş ülkesi”ni kurmak için köleliğe karşı ayaklandı. Kapitalist toplumun 300 yıllık tarihinde de düşünen, sorgulayan, sömürüye başkaldıranlar hep oldu ve olacak.

Mesela işçi sınıfının büyük önderi Karl Marx, **kapitalizmi çözümlenerek sermayenin birikmiş emek olduğunu ve işçilerin nasıl sömürüldüğünü ortaya koyarak işçilere kurtuluşun yolunu gösterdi;** işçi sınıfına ve insanlığa en büyük hizmeti verdi. Marx ve arkadaşları kapitalist sömürücülere savaş açtıklarında bir avuçtular. İşçi sınıfı kapitalizmi alaşağı edecek bir örgütlülüğe sahip değildi ama onlar bu örgütlülüğü yaratmak için büyük bir mücadele verdiler. Rusya’da milyonlarca emekçi 1917’de Çarlığın zulmü altında nefessiz bırakılırken, yine bir avuç Bolşevik “bu böyle gitmez” diyerek işçi sınıfının saflarında örgütlenme mücadelesi verdi. Onlar Marx ve arkadaşlarının mirasını takip ettiler. Birinci Dünya Savaşı başladığında egemenlerin topluma enjekte ettiği milliyetçilik zehrine savaş açtılar, milliyetçilikle zehirlenen emekçileri kurtarmak için canla başla çalıştılar. Ve sonunda işçi sınıfına yol göstererek iktidarı almasını ve savaşa son verilmesini sağladılar.

Çünkü onlar toplumun ruh halini anladılar, sabrettiler, azmettiler. Toplumsal değişimin kaçınılmaz olduğunu bildiler. Bu değişimi mayalamak, hızlandırmak için çabaladılar ve başardılar. Yüzeyde gördüklerine ya da etraflarında korkan, sinen, “sesini çıkarma” diyen insanların varlığına bakıp “bunlardan bir şey olmaz” deselerdi, sonuç böyle olur muydu? **Onlar insanlığın çalışkan evlatlarıydılar. İnsanlığın en güzel değerlerini, geleceğini, umudunu temsil eden çalışkan evlatları...**

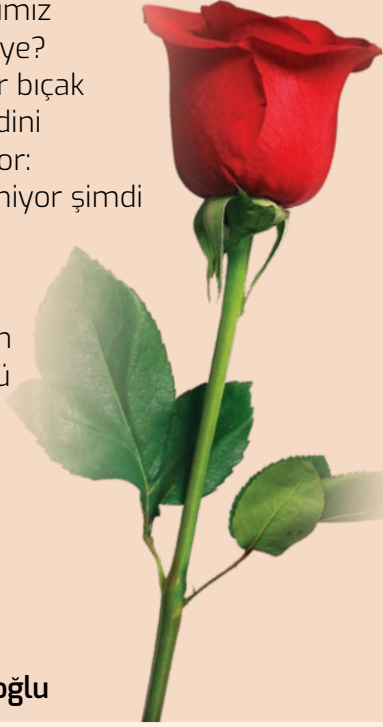
Tarihin hiçbir döneminde toplumdaki tüm bireylerin aynı bilinç düzeyinde olduğu, aynı şekilde değişim arzusunu taşıdığı, aynı anda ayağa kalkarak devrime katıldığı görülmemiştir. Toplumun içinden hep öncüler çıkmış, onlar yolu açmış, geri kalanlar onların peşinden gelmiştir. Bu, 1789 Fransız Devriminde de 1917 Rus Devriminde de böyle olmuştur. **Tarihin her döneminde insanlığın çalışkan evlatları öne çıkmış, onların varlığı büyük toplumsal değişimlere yön vermiştir.** Bu geçişte ne kadar böyle ise bugün de böyledir. Önemli olan insanlığın çalışkan evlatları, değişimin öznelere olmaktan geri durmamaktır. ■

Gül

Güle soruyorlar:
Bu günler böyle nereye varır?
Dinliyor gövdesindeki uğultuyu
Ve diyor: isyan!
Şafak nasıl kurulur, neyle?
Birbiri ardınca patlatıyor tomurcuklarını
Ve diyor: isyan!
Diyorlar ki hayat, hayatımız
Ne zaman alınacak geriye?
Aralıyor yapraklarını, bir bıçak
Gizliden gösteriyor kendini
Kapanıyor tekrar ve diyor:
Her gülde bir bıçak bileniyor şimdi
Yakındır oç günleri
Yakındır isyan!

Sana bir gül sunuyorum
İşyanın, umudun gülünü
Al, tut onu güneşe
Yanacak
Ve doğuracak kendini
Üç kere:
Gül doğuracak kendini
Gül doğuracak kendini
Gül doğuracak kendini

İsmail Uyaroğlu

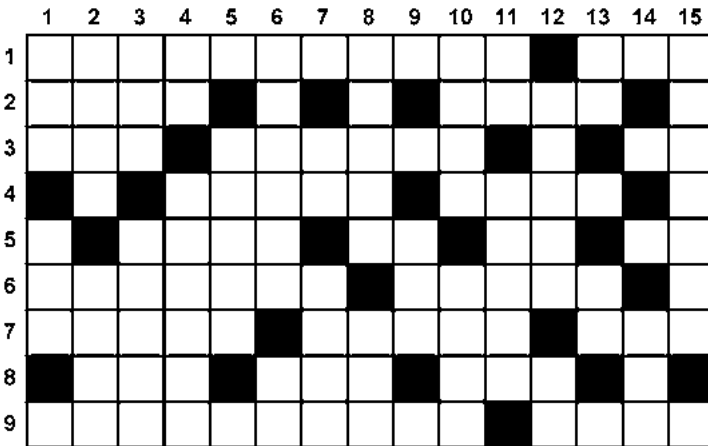

Zamanı Değil

Zamanı değil susmanın!
Göreceksin nice çiçeklerin dirildiğini,
nice korkuların dağıldığını yüzlerden;
gelip de bir kavşağa dirençsiz mi kalmışlar,
güç katacak nice insana boşalınca dudaklarının arasından,
göğsünün içinde tuttuğun hava.
Yükle o soluğu ey suskun!
Geliştir sınırlarını, varacağı yönleri genişlet,
büyüt yeni bir gökyüzü kadar.
Döndüreceği yeni kanatlar eklensin değirmenlere,
yeni yataklar bulunsun ırmakların akacağı,
yeni dallar yaratsın kavgadaki ağaç,
kırdaki bekleyiş yeni anlamlar edinsin.

Kemal Özer

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

- İşçilere bir çalışma günü karşılığı olarak verilen ve ihtiyaçlarını karşılamaya yetmeyen en düşük ücret. Avuç içi.
- Sorun, kaygı. Şimendifer.
- İran'dan geçerek Kuzey Hindistan'a yerleşen halk veya bu halktan olan kimse. Alınması gerekli şey. Rütbesiz asker.
- Geri karşıtı. Alınmış bir şeyi geri verme.
- Acı, üzüntü. Mendelevyum elementinin simgesi. Müzikte bir nota. İşaret.
- Soma faciasından kısa bir süre sonra gerçekleşen maden faciası. Merhale.
- Geniş gövdeli, dar boğazlı su kabı. Beşli çete olarak bilinen firmaların arasında yer alan ve adı sıklıkla iş cinayetleriyle anılan holding. Hatıra.
- Suyu emme. "..." açın halinden anlamaz. Bir müzik aleti.

- Küresel ısınmanın iklimde yol açtığı şiddetli değişiklikler. Dalları çardak üzerine yayılan bitkilerin genel adı.

Yukardan Aşağıya

- Her tarafı suyla çevrili kara parçası. Voleybol ve masa tenisinde maçın her bir bölümü.
- Sebze ve meyvelerin yetiştirildiği ve hava şartlarına karşı korunduğu cam veya naylonla kaplı yer. Cisimler tarafından yansılan ışığın gözde oluşturduğu duyum.
- Kül rengi. Benzer, eş, denk.
- Bir binek hayvanı. Açılçer.
- Açık, ortada, meydanda, herkesin içinde yapılan.
- Takip. Takımın kısaltması.
- Utanma. Kağıt ve dokuma sanayinde ağartma işlemlerinde ve kent sularının dezenfekte edilmesinde kullanılan kimyasal element.
- Perde veya örtü olarak kullanılan nakışlı ince kilim. 1'den sonra gelen rakam.
- Yapıları dış etkilere korumak amacıyla üzerlerine yapılan çoğu kiremit kaplı bölüm.
- Tesir. Otomobil iskeleti.
- Türkiye'nin plaka işareti. İli.
- Boy pos. Güney Afrika'nın plaka işareti.
- En kısa zaman dilimi. Vergilerle finanse edildiği halde hükümet yanlısı haber yapan resmi haber ajansı.
- Ad, ün.
- Ayırım yapan kimse.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	E	N	F	L	A	S	Y	O	N		H	A	Y	A	L
2	F	A	R	A	Ş		A	N	A	M	A	L	M	İ	
3	L	İ	V	I	N	L	A	M	A	K		K	E	R	
4	A	L	Y	A	N	I	R		G		H	A	L	A	
5	T		A	N	M	A		M	A	M	A	Z	E		
6	U	S	T	A	R	H	A	N	A		H	A	T		
7	N	A	Ş	A	A	E		T	A	K	S	İ			
8	K	A	A		N	A	M	E	R	T	E				
9	B	A	Z	E	T	K	İ	S	İ		T	A	K	L	A

Buzdağının Görünmeyen Kısmı: Meslek Hastalıkları Gerçeği

■ Bir grup UID-DER'li hekim

Oyle bir hastalık grubu düşünün ki tamamen önlenemez. Önlem alınmış olsa insanlar bu hastalığa hiç yakalanmayabilir. Meslek hastalıklarından bahsediyoruz, buzdağının görünmeyen kısmından! Meslek hastalıkları yüzünden sadece Türkiye’de yüzbinlerin hayatı kararıyor, kayıtlara geçmese de meslek hastalıklarına bağlı olarak on binlerce insan yaşamını kaybediyor.

Şaşırtıcı gelebilir ama hastalıkla yapılan iş arasında bir ilişki olduğu eski zamanlardan bu yana biliniyor. 1600’lerde İtalyan hekim Bernardino Ramazzini ilk meslek hastalıkları kitabını yazmış, çeşitli hastalıklarla yapılan iş arasındaki bağlantıyı ispatlamıştır. Aradaki bağ bugün hayli açıktır. Emekçiler çalışırken kullandıkları iş aletlerinin, hammaddelerin, hammaddenin dönüşmesi sürecinde ortaya çıkan gaz, toz, gürültü gibi etkenlerin tehdidi altında bulunuyor. Uzun çalışma saatleri ve ağır çalışma koşulları da benzer biçimde işçinin sağlığını sürekli olarak olumsuz etkiliyor. Sözün özü yapılan işle sağlık veya bir diğer ifadeyle sağlıksızlık arasında doğrudan bir ilişki var.

Meslek hastalıkları grubu içinde kas-iskelet sistemi hastalıkları, psikososyal sorunlar, kimyasallardan etkilenme, nörolojik hastalıklar var. Meslek hastalıklarının tanısı söz konusu olduğunda, Türkiye’de tam bir ihmal zinciriyle karşılaşyoruz. Sermayenin ve devletin konuya yaklaşımını anlamak için şu veri çarpıcıdır: Ülkemizde yalnızca İstanbul, Zonguldak ve Ankara’da olmak üzere 3 adet meslek hastalıkları hastanesi var. Gerçi bugün gelinen aşamada “vardı” demek daha doğru olur! Hastanelerdeki donanım ve uzman personel sayısının son derece yetersiz olduğunu da ekleyelim. Bu tablo 20 milyondan fazla çalışan nüfusun olduğu ülkede, işçi sağlığı ve güvenliğine önem verilmediğinin en bariz örneği!

Meslek hastalıkları hastanelerinin akıbeti

Kapitalizmin neden olduğu hastalıkların teşhis edilmesi için önemli bir role sahip olan Türkiye’deki üç hastane-

den biri olan İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi geçtiğimiz yıl kapatılarak Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne bağlı bir birim haline getirildi. İşçilerin çalışma koşullarından kaynaklı hastalıkları sürekli artarken ve birçok ilde yeni meslek hastalıkları hastanesi açılması talepleri varken yıllardır hizmet veren hastanenin hangi gerekçe ile kapatıldığına dair hiçbir açıklama yapılmadı. Bir diğer önemli hastane Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi ise, 2002 yılından itibaren meslek hastalıklarının yanı sıra genel hastane hizmeti de vermeye başlamıştır.

AKP iktidarı tarafından “Sağlıkta Dönüşüm” adı altında Sağlık Bakanlığına devredilen ve ticarethane mantığıyla yönetilen meslek hastalıkları hastaneleri, diğer hastanelerden farklı olarak yalnızca birer adet meslek hastalıkları polikliniğine sahip hastanelere dönüştürüldü. İstiyorlar ki meslek hastalığının adı geçmesin, çalışma koşulları nedeniyle hastalanan işçilere bu tanı konulmasın.

Üniversite ve eğitim araştırma hastanelerinde meslek hastalığı tanısı konulsa dahi hastalıkların tedavisi ancak meslek hastalıkları hastanesinde gerçekleştirilebiliyor. Çünkü iş ve meslek hastalıkları uzmanları, hemşireler ve laboratuvar olanağı ancak bu hastanelerde bulunuyor. Endüstriyel toksik madde etkilenmelerinin tedavileri yalnızca Ankara Mesleki ve Çevresel Hastalıklar Hastanesinde yürütülüyor. Ayrıca hastane tarafından mahkemelere düzenli olarak bilirkişilik hizmeti de veriliyor.

Ankara Mesleki ve Çevresel Hastalıklar Hastanesi, meslek hastalıkları alanında uzun yıllara dayalı birikime sahip uzman bir dal hastanesi... İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesinin Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesine bağlanması sonrasında “meslek hastalıkları hastanesi” olarak sağlık hizmeti sunmaya devam eden tek hastane konumunda! Türkiye’deki tek meslek hastalıkları hastanesi konumundaki bu yerde çalışan tecrübeli sağlık personeli başka bir hastanede görevlendirildi ve geriye sadece poliklinik hizmeti kaldı.

Meslek hastalıkları tanısı poliklinik koşullarında tek branşla ve kısıtlı tetkik imkânlarıyla tamamlanabilen bir süreç değildir. Konunun muhatabı SGK tarafından istenen meslek hastalığı raporlarında dâhiliye, kulak-burun-boğaz, göz hastalıkları, ortopedi veya genel cerrahi, nöroloji veya psikiyatri uzmanlarının raporlarının olması gerekiyor. Ama gelin görün ki çok çeşitli uzmanlık raporları istenmesine rağmen geriye sadece birkaç poliklinik bırakılarak, tecrübeli personel başka yerde görevlendirilerek hastane işlevsiz hale getirildi. Kısacası meslek hastalığı raporu verilmesin diye kurulmuş bu çark! Onlara göre meslek hastalığı yoktur, bu yüzden meslek hastanesine de gerek yoktur!

Son derece yetersiz olan bu hastanelerin işleyişine bakalım. Tedavi edici ve koruyucu sağlık hizmetlerinin birlikte yürütülmesi, kendine özgü özel laboratuvarlarıyla kandaki kimyasal maddelerin saptanması, işyerlerinde inceleme, araştırma, tarama muayeneleri yapılması, işyerlerinde koruyucu hekimlik hizmetlerinin alınması... Kâğıt üzerinde meslek hastalıkları hastanelerinin bu amaçlarla açıldığı yazıyor. Peki ya gerçekler?

Türkiye’de 1995 ila 2020 yılları arasındaki SGK kayıtlarına baktığımızda meslek hastalığına yakalanan kişi sayısının en fazla 1998 yılında 1400 olduğunu görürüz. 2007 yılında 1208 olan bu sayı 10 yıl boyunca 300-700 arasında dalgalı bir seyir izliyor. 2018’de 1047, 2019’da 1091 ve 2020’de 909 kişinin meslek hastalığına yakalandığı kayıtlara geçmiş. Gerçekte bu rakamlar tablonun çok küçük bir kısmını yansıtmaktadır. Konunun daha çarpıcı boyutu var: Meslek hastalığı nedeniyle ölüm sayısı 1995-2000 yılları arasında 121-196 aralığındayken, 2000’den sonra dramatik bir düşüş yaşayarak çoğunlukla tek haneli rakamlara düşmüş, hatta 2013-2019 yılları arasında sıfır olarak kayda geçmiştir. 2020 yılında ise sadece 5 kişinin meslek hastalığı nedeniyle hayatını kaybettiğini görüyoruz.

Dünyada her yıl en az **700 bin** kişi meslek hastalıkları

nedeniyle yaşamını kaybederken, Türkiye’de nasıl oluyor da meslek hastalıklarından yaşamını yitiren olmuyor? Çalışma koşullarına büyük özen gösterilmesinden, işçilerin sağlığının dünyada eşi benzeri görülmemiş şekilde önemsenmesinden mi? Elbette hayır! Tespit edilmeyen meslek hastalıkları haliyle ölüm kaydına da işlenmiyor. Mesela dünyada tanımlanmış **40 bin** çeşit meslek hastalığı olmasına karşın bu sayı Türkiye’de sadece **533**. Tespit yoksa hastalık da yok! Tüm bunlar meslek hastalığı tanısının konmasının engellediğini, devlet kurumlarının sermaye sınıfından yana olduğunu gösteriyor.

İşçiler yaptıkları iş nedeniyle yakalandıkları hastalıkların raporlanması için gidecek adres de bulamıyor. Bu durumda olan işçiler, sosyal güvenlik kapsamından yararlanmak için yıllarca hukuk mücadelesi vermek zorunda kalıyor. Uzun iş saatleri ve ağır çalışma koşulları altında işçilerin inim inim inlediği Türkiye’de meslek hastalığından sorumlu tutulan bir patron yok. Meslek hastalığı tespit edilse dahi bunun ancak yüzde 2-3’ünde “işgücü kaybı vardır” deniliyor. Ya “meslek hastalığı değildir” ya da “işgücü kaybına neden olmamıştır” gibi raporlar çıkıyor. İşçinin bu raporu alması bile 2 yıl kadar sürüyor. 2 yıl sonra eline olumsuz rapor verilen işçi, SGK Yüksek Sağlık Kuruluna itiraz ettiğinde ise SGK genellikle en az maddi tespitle karar veriyor.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre AKP’nin iktidara geldiği günden bugüne en az 28 bin 380 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Meslek hastalıkları ve onun yol açtığı komplikasyonlar sonucu ölüm sayısı ise -tam bir muamma olmakla birlikte- bu sayının en az birkaç katıdır. Sömürücü egemenlerin bakış açısı ortadadır. **İşçi sınıfı mücadelesinin yükseldiği dönemlerde çalışma koşulları ve sağlık sistemindeki uygulamaların değiştiğini tekrar hatırlamalıyız.** Çalışarak ölmek istemiyorsak işçiler olarak her sektörde ve hayatın her alanında örgütlenerek haklarımız için mücadele etmeliyiz! ■

Nereden Geldik, Nereye Gidiyoruz?

Yeryüzünde hiçbir şey yoktur ki değişimden azade olsun. Doğa, insan, üretim, teknoloji, toplumsal koşullar, her şey ama her şey zamanla değişir. Değişimin toplum ve sınıflar boyutuna odaklanırsak; örgütsüz bir yığından örgütlü ve mücadeleci bir topluluğa dönüşen işçi sınıfının, özellikle 20. yüzyıl boyunca egemenleri tir tir titrettiğini görürüz. Fakat işçi sınıfı güçlü örgütlü yapısını koruyamadığında, sermaye sınıfı karşısında yeniden dağılık ve etkisiz bir kitleye dönüşmüştür. Gelin bu bakış açısıyla Türkiye’de işçi sınıfının durumuna bir göz atalım.

1950’lerle birlikte gelişip serpilmeye başlayan Türkiye işçi sınıfı, o günlerden bugüne çok şey yaşadı. Bir ileriye atıldı, bir geriye düştü. Kimi zaman devleşti, kimi zaman yenilgiye uğradı. Nihayetinde bugünlere geldi. Bugün ne yazık ki Türkiye işçi sınıfı örgütsüz ve işçi kitleleri sınıf bilincinden yoksun. Elbette bu durum birçok hak kaybına, daha fazla ezilmeye ve sömürünün artmasına yol açıyor. İşçi sınıfının örgütsüzlüğünü fırsat bilen patronlar, “örgüt” kelimesini bile öcüleştirmekten ve sahtekârlığa başvurmaktan geri durmuyorlar. Ermenek’te maden patronlarının işçileri on yıllarca “kıdem tazminatı haramdır” diyerek kandırması bunun çarpıcı örneklerindedir. Birçok işçi, bir haksızlığa toplu şekilde karşı durmak gündeme geldiğinde, “yasal mı” diye soruyor. Eskiden işçilerin “yuvamız” diyerek bayramlarda çocuklarını götürdüğü sendikalar ve mücadeleci işçi örgütleri, günümüzde tedirginlikle karşılanabiliyor.

Ancak durum her zaman böyle değildi. 1960’lı yıllarla birlikte işçi sınıfı hayatın akışında belirleyici rol oynamaya başlamıştı. İşçiler sendikalaşıyor, hem ekonomik hem de siyasal hakları için mücadeleye giriyorlardı. Mesela sahip olduğumuz en temel haklardan olan grev hakkı, 1963’te Maden-İş üyesi Kavel işçilerinin mücadelesi sayesinde yasalastı. 1968’te DİSK/Lastik-İş öncülüğünde işçiler, kendilerine hırsız muamelesi yapılmasına, mesai bitiminde üstlerinin aranmasına izin vermedikleri bir kampanya başlatmışlardı. Yahut 1969 yılında Demirdöküm işçileri, bir arkadaşları hakkını aradığı için gözaltına alındı diye fabrikayı işgal edecek kadar örgütlüydüler. Büyük şirketlerin birinde yöneticilik yapan **Turgut Özal’ın DİSK/Maden-İş temsilcileri karşısında önünü iliklemek zorunda kaldığı yahut yemek listesinde yer alan elmanın kendilerine sorulmadan portakalla değiştirilmesi üzerine işçilerin üretimi durdurduğu bir dönemdi o dönem.**

12 Eylül 1980’de işçi sınıfının yükselen sesini bastır-

mak için askeri faşist bir darbe tezgâhlandı. Kurulan faşist rejim sadece işçi sınıfının mücadele örgütlerini kapatıp topluma korku salmadı. Sadece sınıfımızın biriktirdiği sendikal ve siyasal kazanımları gasp edip sermaye için dikensiz gül bahçesi yaratmadı. Aynı zamanda işçi sınıfının tarihsel hafızası da yok edildi, aktarma kayışları koptu, mücadele deneyimleri sonraki kuşaklara aktarılmadı. **Nasıl ki kullanılmayan bir dil ölürse, işçi sınıfının mücadele deneyimleri de yeni işçi kuşaklarına aktarılmadığında unutulur ve yeni kuşak işçiler sudan çıkmış balığa dönerler.** Ne yazık ki uzun yıllardır Türkiye işçi sınıfı için durum budur!

Ancak bu süreçte başka bir dönüşüm daha gerçekleşti. Geçmişte işçi sınıfı dendiğinde birkaç sanayi kenti gelirdi akıllara; oysa bugün Anadolu’nun dört bir yanında fabrikalar, organize sanayi bölgeleri var. 1980’de nüfusun ancak yüzde 43’ü kentte yaşarken bugün bu oran yüzde 90’ı aşmıştır. Toplum önemli oranda işçileşmiştir. Bu, tahammül sınırlarını zorlayan işsizlik, yoksulluk ve gelecek kaygısının bugünkü biçimde ilk kez toplumun ezici çoğunluğunu hedef alması demektir!

Geçmişte “devlet memuru” olmak garanti iş, yüksek ücret anlamına geliyordu, peki bugün? Aynı şekilde “beyaz yakalı” olmak yüksek ücret ve prestij demektir. Oysa bugün birçok “beyaz yakalı” işçi, “mavi yakalı” işçilerden daha az ücret alıyor. Daha 10-20 yıl öncesine kadar üniversite öğrencilerine sınıf atlama hayallerinin temelsiz olduğunu anlatıyorduk, bugün bunu hayat öğretiyor. Bıraktık sınıf atlamayı, 10 milyona dayanan işsizlerin önemli kısmını üniversite mezunları oluşturuyor. Bu tablo acıdır ancak çok şey anlatmaktadır. **Türkiye’de ilk kez emekçi kitleler, bu denli geniş biçimde aynı anda, aynı yakıcı sorunları yaşıyorlar. Geçmişe nazaran emekçilerin kaderi gerçek manada ortaklaşmış durumda!**

Giderek artan sorunlar herkesi derinden etkiliyor, tahammül sınırları daralıyor. Henüz örgütsüzlük çemberi kırılmasa da işçi sınıfı içerisinde derinden derine mayalanan öfke kendini giderek daha fazla hissettiriyor. İstanbul’dan Kocaeli’ye, Konya’dan Urfa’ya, Ermenek’ten Soma’ya, Tekirdağ’dan Kayseri’ye kadar birçok kent işçilerin hak mücadelesine ev sahipliği yapıyor. İşçiler, emekçiler, kadınlar, gençler, herkes ama herkes hoşnutsuz ve tepkili! Bugün bir dönüşümün içinden geçiyor, bir eşğin sınırında duruyoruz. ■